C/2025/3981

20.8.2025

RÅDETS HENSTILLING

af 8. juli 2025

om Irlands økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

(C/2025/3981)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

Generelle betragtninger

(1) I forordning (EU) 2024/1263, som trådte i kraft den 30. april 2024, præciseres formålet med rammen for økonomisk styring, som tager sigte på dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i TEUF. Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger. Forordningen fremmer desuden det nationale ejerskab til finanspolitikken, og der lægges større vægt på det mellemfristede sigte sammen med en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag, som indeholder medlemsstatens finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en periode på fire eller fem år, afhængigt af den nationale valgperiodes varighed. Nettoudgiftskursen ([2]) i disse planer skal opfylde kravene i forordningen, herunder kravene om, at den offentlige gæld skal bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller at den skal forblive på et forsvarligt niveau under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og at det offentlige underskud skal bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordningen, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter«: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

(2) Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([3]), som oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten, trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelse af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager den til økonomisk og social genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der fremmer den grønne og den digitale omstilling og gør medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(3) Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([4]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på at udfase Unionens afhængighed af importen af fossile brændstoffer fra Rusland. Dette bidrager til at opnå energisikkerhed og diversificere Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Irland tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(4) Den 28. maj 2021 indgav Irland sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af nævnte forordnings artikel 19 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V. Den 8. september 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Irlands genopretnings- og resiliensplan ([5]), som blev ændret den 8. december 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte ([6]) samt den 21. juni 2024 for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([7]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, har vedtaget en afgørelse om, at Irland på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål for den samme reform eller investering ikke er blevet tilbagerullet.

(5) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om godkendelse af Irlands nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag ([8]). Planen blev forelagt i overensstemmelse med artikel 11 og artikel 36, stk. 1, litra a), i forordning (EU) 2024/1263, dækker perioden 2025-2029 og fastsætter en budgetmæssig begrænsning i form af en maksimal vækstrate i nettoudgifterne over en periode på fire år.

(6) Den 26. november 2024 vedtog Kommissionen en udtalelse om Irlands udkast til budgetplaner for 2025. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen 2025, hvori Irland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2025, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet den 13. maj 2025 ([9]) og den fælles rapport om beskæftigelsen den 10. marts 2025.

([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. september 2021 om godkendelse af vurderingen af Irlands genopretnings- og resiliensplan (ST 11046/21).

([6]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. december 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 8. september 2021 om godkendelse af vurderingen af Irlands genopretnings- og resiliensplan (ST 15965/23).

([7]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 21. juni 2024 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 8. september 2021 om godkendelse af vurderingen af Irlands genopretnings- og resiliensplan (ST 10262/24).

([8]) Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Irlands nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/667/oj).

([9]) Rådets henstilling af 13. maj 2025 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke EU's globale konkurrenceevne i de næste fem år. Kompasset indeholder tre omstillingsforudsætninger for bæredygtig økonomisk vækst: i) innovation, ii) dekarbonisering og konkurrenceevne og iii) sikkerhed. For at mindske innovationskløften vil EU fremme den industrielle innovation, støtte vækst i opstartsvirksomheder gennem initiativer såsom opstarts- og opskaleringsstrategien for EU og fremme anvendelsen af avancerede teknologier som f.eks. kunstig intelligens og kvantecomputing. For at skabe en grønnere økonomi har Kommissionen præsenteret en omfattende handlingsplan for energi til overkommelige priser og en aftale om ren industri, som skal sikre, at omstillingen til ren energi forbliver omkostningseffektiv og konkurrencevenlig – særligt for energiintensive sektorer – og er en drivkraft for vækst. Unionen er fast besluttet på at styrke sine globale handelspartnerskaber, diversificere sine forsyningskæder og sikre adgang til kritiske råstoffer og rene energikilder for at mindske afhængighedsforholdene og øge sikkerheden. Disse prioriteter understøttes af horisontale katalysatorer, som består i reguleringsmæssig forenkling, uddybning af det indre marked, finansiering af konkurrenceevne, en opsparings- og investeringsunion, fremme af færdigheder og kvalitetsjob samt bedre koordinering af EU-politikker. Konkurrenceevnekompasset er afstemt med det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med Kommissionens strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

(8) I 2025 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Fuld gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanerne er fortsat vigtig for opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, som er udstedt i de senere år. Disse landespecifikke henstillinger er fortsat lige relevante for vurderingen af de ændrede genopretnings- og resiliensplaner i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2021/241.

(9) De landespecifikke henstillinger for 2025 dækker centrale økonomipolitiske udfordringer, som ikke håndteres i tilstrækkelig grad gennem de foranstaltninger, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, idet der tages hensyn til relevante udfordringer identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2019-2024.

(10) Den 4. juni 2025 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Irland 2025. Heri foretages der en vurdering af Irlands fremskridt med efterlevelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, og der gøres status over Irlands gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Irland står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Irlands fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål for 2030 vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

Vurdering af den årlige statusrapport

(11) Den 21. januar 2025 rettede Rådet en henstilling til Irland med følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 5,1 % i 2025, 6,5 % i 2026, 4,9 % i 2027, 5,4 % i 2028 og 4,7 % i 2029, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 15,4 % i 2025, 22,8 % i 2026, 28,9 % i 2027, 35,8 % i 2028 og 42,3 % i 2029. Den 6. maj 2025 forelagde Irland sin årlige statusrapport ([10]) om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne og om gennemførelsen af reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Irlands halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af Irlands genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.

(12) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har anbefalet en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025.

([10]) De årlige statusrapporter 2025 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(13) Ifølge data valideret af Eurostat ([11]) steg Irlands offentlige overskud fra 1,5 % af BNP i 2023 til 4,3 % i 2024, mens den offentlige gæld faldt fra 43,3 % af BNP ved udgangen af 2023 til 40,9 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer denne udvikling til en vækstrate i nettoudgifterne på 8,2 % i 2024. Ifølge den årlige statusrapport anslår Irland, at væksten i nettoudgifter udgjorde 8,0 % i 2024. Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs ([12]), som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, stort set neutral i 2024.

(14) Ifølge den årlige statusrapport forventes der i det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for Irlands budgetfremskrivninger, en realvækst i BNP på 4,1 % i 2025 og 3,4 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 2,1 % i både 2025 og 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes det reale BNP at stige med 3,4 % i 2025 og 2,5 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 1,6 % i 2025 og 1,4 % i 2026.

(15) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige overskud at falde til 1,5 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at falde til 37,7 % ved udgangen af 2025. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 5,3 % i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der et offentligt overskud på 0,7 % af BNP i 2025. Faldet i overskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig en afmatning i indtægtsvæksten på baggrund af øget usikkerhed blandt forbrugere og virksomheder samt fraværet af de høje engangsindtægter i 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækst i nettoudgifterne på 6,7 % i 2025. Disse højere fremskrivninger af nettoudgiftsvæksten end i den årlige statusrapport skyldes en kraftigere vækst i de løbende udgifter som anslået af Kommissionen, herunder divergerende antagelser om den permanente virkning efter 2024 af »leveomkostnings-pakken«, der blev bebudet i budgettet for 2025. Forskellen mellem den offentlige saldo som fremskrevet af Kommissionen og Irland skyldes forskelle i de underliggende makroøkonomiske antagelser samt en kraftigere vækst i de løbende udgifter som anslået af Kommissionen. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være neutral i 2025. Den offentlige gældskvote ventes ifølge Kommissionen at falde til 38,6 % ved udgangen af 2025. Faldet i gældskvoten i 2025 afspejler hovedsagelig det forventede offentlige overskud og det gunstige rente-vækstspænd, korrigeret for betydelige stock flow-justeringer.

(16) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der at blive finansieret offentlige udgifter med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten svarende til mindre end 0,1 % af BNP i 2025 sammenlignet med mindre end 0,1 % af BNP i 2024. De udgifter, der finansieres med ikketilbagebetalingspligtig støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer uden direkte indvirkning på Irlands offentlige saldo og offentlige gæld.

(17) Irlands offentlige forsvarsudgifter lå stabilt på 0,2 % af BNP mellem 2021 og 2023 ([13]). Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes forsvarsudgifterne at ligge stabilt på 0,2 % af BNP i både 2024 og 2025. Dette er uændret i forhold til 2021.

(18) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes nettoudgifterne i Irland at stige med 6,7 % i 2025 og med 15,5 % i 2024 og 2025 samlet set. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes væksten i nettoudgifter i Irland i 2025 at ligge over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse ([14]) på 0,3 % af BNP på årsbasis. For 2024 og 2025 samlet set ventes den kumulerede vækstrate i nettoudgifterne også at ligge over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på mindre end 0,1 % af BNP. Den forventede afvigelse ligger en smule over tærsklen på 0,3 % af BNP for den årlige afvigelse, men overstiger ikke tærsklen på 0,6 % af BNP for den kumulative afvigelse. Samlet set betyder dette, at der er risiko for afvigelse fra den anbefalede maksimale vækst i nettoudgifterne, når der næste forår foreligger endelige data for 2025.

([11]) Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2025.

([12]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

([13]) Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG). På grund af metodologiske forskelle mellem COFOG- og NATO-definitionerne kan udgifter baseret på COFOG-definitionen afvige fra de udgifter, der er baseret på NATO-definitionen.

([14]) Fra 2026 vil disse tal fremgå af den kontrolkonto, der er oprettet i henhold til artikel 22 i forordning (EU) 2024/1263.

(19) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige overskud at falde til 1,0 % af BNP i 2026, mens den offentlige gældskvote ventes at falde til 35,9 % ved udgangen af 2026. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 et offentligt overskud på 0,1 % af BNP i 2026. Faldet i overskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig antagelsen om en beskeden vækst i indtægterne og en fortsat kraftig vækst i udgifterne. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 6,2 % i 2026. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være stort set neutral i 2026. Den offentlige gældskvote ventes ifølge Kommissionen at falde til 38,2 % ved udgangen af 2026. Faldet i gældskvoten i 2026 afspejler hovedsagelig det gunstige rente-vækstspænd, korrigeret for betydelige stock flow-justeringer.

Vigtigste politiske udfordringer

(20) Irlands offentlige finanser er udsat for betydelige risici, fordi skatteindtægterne i høj grad er koncentreret på relativt få udenlandsk ejede multinationale selskaber. Selskabsskatteindtægterne, som er mere end fordoblet siden 2019 og beløb sig til 28,1 mia. EUR (19 % af de offentlige indtægter) i 2024, er særligt udsatte. I 2023 blev over halvdelen af disse indtægter betalt af blot ti store virksomheder. Desuden anslår myndighederne, at halvdelen af selskabsskatteindtægterne er »ekstraordinære« og af meget usikker karakter. Som følge heraf kan den internationale udvikling, f.eks. ændringer i USA's handels- og skattepolitik eller det globale skattemiljø, have en betydelig indvirkning på stabiliteten i Irlands indtægter. Oprettelsen af Future Ireland Fund og infrastruktur-, klima- og naturfonden har til formål at kanalisere ekstraordinære indtægter til mere langsigtede udgiftsmål. Irland vil med fordel kunne øge de offentlige finansers modstandsdygtighed ved at diversificere sine indtægtskilder. Med henblik herpå kan Irland øge udbyttet af kapital- og formueskatter, gennemgå skatteudgifter, der ikke effektivt når det ønskede omfordelingsniveau eller andre mål, eller forbedre den måde, hvorpå skattesystemet støtter miljømål. På udgiftssiden er der fortsat betænkeligheder med hensyn til indvirkningen af omkostningseffektiviteten i sundhedssystemet på den finanspolitiske holdbarhed. Befolkningens aldring forventes at føre til, at Irlands udgifter til offentlig sundhedspleje vil stige med 1,5 procentpoint i 2070 som en procentdel af BNP, hvilket er et godt stykke over den forventede stigning i EU-gennemsnittet på 0,4 procentpoint. Da sundhedssystemet er alt for afhængigt af dyre hospitalsbehandlinger, som forværres af manglen på universel primær sundhedspleje, er der mulighed for reformer for at lette presset på hospitalerne.

(21) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende at afslutte den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, inden for denne stramme tidshorisont for at styrke Irlands langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling og samtidig sikre social retfærdighed. Kommissionens meddelelse NextGenerationEU – Frem mod 2026, der blev vedtaget den 4. juni 2025, præciserer den gældende tidsplan for facilitetens afslutning og indeholder en vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de kan maksimere gennemførelsen senest den 31. august 2026, herunder om, hvordan de yderligere kan strømline deres genopretnings- og resiliensplaner, fastsætter, hvilke vigtigste muligheder der skal overvejes, når de revideres, og understreger betydningen af omhyggelig fælles planlægning forud for indgivelsen af de sidste betalingsanmodninger i 2026. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(22) Tempoet i gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i Irland, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) og Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), er taget til. Det er vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at sikre en hurtig gennemførelse af disse programmer og samtidig opnå de størst mulige konkrete resultater. Irland har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst og samtidig styrke den sociale samhørighed. Samtidig står Irland fortsat over for udfordringer, herunder behovet for at styrke konkurrenceevnen, navnlig i den nordvestlige region, som halter bagefter med hensyn til økonomiske resultater, samt sociale forskelle i integrationen af dårligt stillede grupper på arbejdsmarkedet. I henhold til artikel 18 i forordning (EU) 2021/1060 skal Irland – som led i midtvejsgennemgangen af fondene under samhørighedspolitikken – gennemgå hvert enkelt program under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de

landespecifikke henstillinger fra 2024. Ved de forslag fra Kommissionen, som blev vedtaget den 1. april 2025 ([15]), blev fristen for indgivelse af vurderingen – for hvert program – af resultatet af midtvejsgennemgangen forlænget til efter den 31. marts 2025. Forslagene skaber desuden større fleksibilitet med hensyn til at bidrage til at fremskynde programgennemførelsen og øge incitamenterne for medlemsstaterne til at afsætte midler fra samhørighedspolitikken til fem af Unionens prioriterede strategiske områder, nemlig konkurrenceevne inden for strategiske teknologier, forsvar, boliger, vandresiliens og energiomstilling, og til investeringer i færdigheder i prioriterede sektorer, samtidig med at der fortsat fokuseres på personer i de mest sårbare situationer i ESF+-programmer.

(23) Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) giver mulighed for at investere inden for en central strategisk EU-prioritet ved at styrke EU's konkurrenceevne. STEP kanaliseres gennem 11 eksisterende EU-fonde. Medlemsstaterne kan også bidrage til InvestEU-programmet, som støtter investeringer i prioriterede områder. Irland kan udnytte disse initiativer bedst muligt til at støtte udviklingen eller fremstillingen af kritiske teknologier, herunder rene og ressourceeffektive teknologier.

(24) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, bør Irland effektivt håndtere de resterende udfordringer i forbindelse med forskning og innovation, vedvarende energi, energiinfrastruktur og -netværk, energieffektivitet, bæredygtig transport, vandforvaltning, cirkulær økonomi, sociale og økonomisk overkommelige boliger og inklusion af dårligt stillede grupper på arbejdsmarkedet.

(25) Produktivitetsvæksten i Irland er hovedsagelig drevet af multinationale selskaber, mens produktiviteten blandt indenlandske virksomheder – hovedsagelig små og mellemstore virksomheder – er forholdsvis lavere end blandt deres modparter i EU. Dette understreger behovet for at styrke den indenlandske innovationskapacitet. Øget geopolitisk usikkerhed understreger det presserende behov for at opbygge en mere modstandsdygtig, innovationsdrevet indenlandsk økonomi. De offentlige udgifter til forskning og udvikling i Irland er blandt de laveste i EU og tegner sig kun for 0,2 % af BNP (0,4 % af BNI*). En udvidelse af de offentlige investeringer i forskning og udvikling vil ikke blot styrke Irlands innovationssystem, men også fremme videnskabelig topkvalitet, øge den økonomiske modstandsdygtighed og støtte langsigtet, bæredygtig vækst. Desuden udgøres en betydelig del af den offentlige støtte til erhvervslivets forskning og udvikling af skattefradraget for forskning og udvikling. Selv om dette er et vigtigt instrument til at stimulere investeringer i forskning og udvikling i den private sektor, vil øget direkte finansiering til forskning og innovation yde mere målrettet støtte til SMV'er og øge deres kapacitet til at innovere og bidrage meningsfuldt til det bredere økonomiske økosystem.

(26) Irland er fortsat afhængig af fossile energikilder. Denne afhængighed udgør en betydelig udfordring med hensyn til at reducere de samlede drivhusgasemissioner og opfylde Irlands mål i henhold til forordningen om indsatsfordeling om at reducere emissionerne uden for ETS med 42 % senest i 2030 i forhold til 2005. De seneste emissionsfremskrivninger viser, at Irland ikke er på rette vej til at opfylde dette mål.

(27) Irlands elektricitetssystem viste fortsat tegn på belastning i 2024, idet detailpriserne fortsat lå betydeligt over EU-gennemsnittet. Dette indebærer, at irske virksomheder og forbrugere betaler en overpris for deres elforbrug, hvilket igen påvirker produktionsomkostningerne og konkurrenceevnen og dermed evnen til at tiltrække og fastholde virksomheder. Da høje energiomkostninger kan være en direkte hindring for vækst, er det afgørende at tackle omkostningsfaktorerne for detailpriserne på energi. Øget udbredelse af vedvarende energi, navnlig offshorevindkraft, kan reducere detailpriserne på elektricitet og afhængigheden af fossile brændstoffer, som er underlagt ustabile markeder. Strømlining af planlægnings- og tilladelsesrammen for vedvarende energi, lagringsfaciliteter og elnet kan bidrage til at fremskynde og tilskynde til yderligere investeringer i udbredelsen af vedvarende energi.

(28) Et uundværligt element for at udnytte fordelene ved at reducere energiomkostningerne som følge af yderligere udbredelse af vedvarende energi er en øget indsats for at forbedre elsystemets fleksibilitet og modernisere og udvide netkapaciteten, herunder interne forstærkninger og grænseoverskridende projekter, for at reducere indskrænkninger. I 2023 måtte næsten en tiendedel af vind- og solenergien indskrænkes på grund af kapacitetsbegrænsninger, og denne tendens har været stigende i de seneste år. Dette holder priserne høje og forsinker overgangen til renere energikilder. Den forventede yderligere udbredelse af vedvarende energi, stigende efterspørgsel efter elektricitet som følge af fortsat elektrificering af opvarmning og transport samt det stigende antal datacentre vil lægge yderligere pres på elsystemet. Dette understreger behovet for at opbygge infrastruktur for at forbinde centre med stigende efterspørgsel med udbuddet af produktion af vedvarende energi og for at ajourføre den eksisterende netinfrastruktur for at øge dens kapacitet. Et beslægtet element vedrører efterspørgselsreaktion, herunder foranstaltninger til styrkelse af forbrugernes indflydelse såsom sikring af, at private forbrugere har adgang til dynamiske prismarkeder, hvilket kan være et vigtigt middel til at skabe fleksibilitet i energisystemet.

([15]) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen (COM(2025) 123 final).

(29) Boligsektoren er en betydelig kilde til Irlands drivhusgasemissioner og tegnede sig for 9,7 % af de indenlandske emissioner i 2023, idet bygningsmassen er en af de mest kulstofintensive i EU. En fremskyndelse af energieffektivitetsforanstaltninger i hele bygningsmassen vil bidrage til at opfylde de sektorspecifikke emissionslofter og styrke Irlands energisikkerhed. Gennemførelse af gennemgribende bygningsrenoveringer og udvidelse af udrulningen af lavemissionsteknologier, herunder fjernvarme, vil mindske eksponeringen for udsving i energipriserne og samtidig styrke konkurrenceevnen og den miljømæssige bæredygtighed.

(30) En stor udfordring for Irland består i at afbalancere den stigende efterspørgsel efter energi som følge af den økonomiske vækst, herunder udvidelsen af den digitale infrastruktur. På trods af markante fremskridt med hensyn til at reducere energiforbruget i det bebyggede miljø steg det endelige energiforbrug med 0,7 % i 2023. Dette skyldes primært, at bygninger i servicesektoren udligner effektivitetsgevinsterne ved investeringer i forbedring af energieffektiviteten i offentlige og andre private bygninger. Bygninger i servicesektoren tegner sig for ca. halvdelen af den samlede efterspørgsel efter elektricitet, og datacentrene tegnede sig for 21 % af Irlands målte elektricitetsefterspørgsel i 2023. For at opfylde klimamålene kræver dette tilstrækkelig produktion af vedvarende energi for at undgå monopolisering af den tilgængelige kapacitet til vedvarende energi, og det kræver foranstaltninger til at øge energieffektiviteten, passende infrastruktur og fleksibilitet.

(31) Bæredygtig mobilitet kræver en integreret tilgang, der både tackler udvidelsen af bæredygtige transportnet og udviklingen af en effektiv opladningsinfrastruktur for nulemissionskøretøjer, sikrer lige adgang på tværs af regioner og fremmer langsigtet økonomisk konkurrenceevne. Forbedring af den offentlige transportinfrastruktur, herunder udvidelsen af elektrificerede jernbaner, er afgørende for dekarboniseringen og den økonomiske effektivitet. Et mere integreret transportnet kan afhjælpe trængslen i byerne, fremme arbejdskraftens mobilitet og støtte bæredygtig vækst i byerne. Forbedring af konnektiviteten mellem landdistrikter og byområder er også afgørende for inklusiv økonomisk udvikling og for at sikre, at alle regioner drager fordel af omstillingen til en lavemissionsøkonomi. Med et forhold på én ladestander for hver 21 køretøjer – hvilket er et godt stykke under EU-gennemsnittet på én ladestander for hver 7 køretøjer – er regionale forskelle, navnlig i landdistrikterne, fortsat en hindring for udbredelsen af nulemissionskøretøjer.

(32) Øgede investeringer er afgørende for at afhjælpe de vedvarende mangler i forsynings- og spildevandsrensningssystemer, navnlig i byområder. Disse mangler risikerer at underminere overholdelsen af miljøbestemmelser og begrænse potentialet for bæredygtig, tværsektoriel udvikling, herunder boligbyggeri og vandafhængige sektorer. Høje lækagerater – på 37 % i 2023 – ligger fortsat et godt stykke over EU-gennemsnittet på 25 %, mens flere vigtige spildevandsrensningsanlæg kunne drage fordel af en forbedret ydeevne. På trods af bestræbelserne på at udvide dækningen og reducere udledningerne af urenset spildevand hindrer aldrende infrastruktur og begrænset rensningskapacitet fortsat fremskridt med hensyn til vandkvalitet og miljømål. Irland oplever hyppigere ekstreme vejrforhold som følge af klimaændringer såsom oversvømmelser, tørke og storme, hvilket risikerer at belaste vandforsyningsnettene og skade infrastrukturen. På trods af de sektorspecifikke tilpasningsplaner, der er udarbejdet inden for den nationale tilpasningsramme, er en effektiv og koordineret gennemførelse fortsat vigtig. Der har i de senere år fundet drøftelser sted om indførelse af en vandprissætningsmekanisme, men gennemførelsen er endnu ikke kommet videre. En vandprissætningsmekanisme, der bedre afspejler omkostningerne ved vandanvendelse, kan fremme en stabil og gennemsigtig ramme for langsigtede investeringer og planlægning i vandinfrastruktur og samtidig fremme et mere effektivt og bæredygtigt forbrug på tværs af sektorer.

(33) Øgede investeringer i initiativer inden for den cirkulære økonomi, herunder infrastruktur til avanceret affaldsbehandling, er afgørende for, at Irland kan bevæge sig op ad affaldshierarkiet, fremme ressourceeffektivitet og styrke dekarboniseringen, konkurrenceevnen og den langsigtede økonomiske sikkerhed. Irland ligger fortsat under EU's benchmarks for den cirkulære økonomi med en genanvendelse af kommunalt affald på 41 % i 2020 og en udnyttelsesgrad for cirkulære materialer på kun 2,3 % i 2023, hvilket for begge værdiers vedkommende er betydeligt under EU-gennemsnittet. Irland risikerer, at landet ikke opfylder målet for kommunalt affald for 2025. For at opfylde miljømålene anslås det, at der er behov for 749 mio. EUR om året til investeringer i den cirkulære økonomi. Ved at mindske afhængigheden af importerede råstoffer og øge værdien af indenlandske affaldsstrømme bidrager den cirkulære økonomi til Irlands økonomiske sikkerhed på lang sigt og gør landets økonomi mere bæredygtig og modstandsdygtig over for forstyrrelser i den globale forsyningskæde samt prisvolatilitet.

(34) Antallet af personer i nødindkvartering er steget betydeligt i løbet af de seneste tre år og har nået et rekordhøjt antal på 15 000 personer. Selv om de nuværende ordninger til forebyggelse af hjemløshed er effektive, har de ikke kunnet standse denne stigning på grund af problemets omfang. Derudover står 59 000 husstande på venteliste til sociale boliger, og yderligere 84 000 husstande er på andre huslejetilskudsordninger. Zoner med loft på huslejestigninger har haft succes med at mindske inflationen i lejepriserne, men de har sandsynligvis bidraget til en opbremsning i de private investeringer i lejeboliger. Opførelsen af økonomisk overkommelige og sociale boliger opskaleres, men halter stadig bagefter de nuværende behov og de mål, der er fastsat i den irske »Housing for All«-plan for 2021-2030. Dette påvirker Irlands konkurrenceevne ved at lægge pres på lønningerne og begrænse virksomhedernes, og navnlig SMV'ernes, evne til at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Den offentlige sektor kæmper for at opretholde et tilstrækkeligt arbejdsstyrkeniveau i sektorer som uddannelse, sundhedsydelser og byggeri. Dette understreger behovet for en fortsat indsats for at afhjælpe kapacitetsbegrænsningerne i boligbyggeriet. Dette omfatter mangel på understøttende infrastruktur såsom vand- og forsyningsselskaber, utilstrækkelig tilgængelighed af jord, usikkerhed i planlægningen, utilstrækkelige finansieringsmuligheder, mangel på byggearbejdere og den langsomme udbredelse af moderne byggemetoder.

(35) Irlands arbejdsmarked er fortsat robust og har lav arbejdsløshed, men det er fortsat en udfordring at opnå inklusiv vækst til gavn for alle grupper. Der er gjort en indsats for at bekæmpe social udstødelse og hindringer for beskæftigelse. Traditionelt underrepræsenterede grupper, f.eks. personer med handicap og enlige forsørgere, har dog fortsat en beskæftigelsesfrekvens, der ligger under EU-gennemsnittet. De står derfor også over for uforholdsmæssigt store fattigdomsrisici. Samtidig er der fortsat mangel på kvalificeret arbejdskraft og misforhold mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer i nøglesektorer, hvilket understreger behovet for mere opsøgende arbejde over for inaktive grupper og for at investere i folks færdigheder for at fremme større social inklusion, hjælpe dårligt stillede grupper med at komme ud af fattigdom og opfylde behovene på arbejdsmarkedet.

(36) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2025, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2025 om den økonomiske politik i euroområdet. For Irland bidrager henstilling 2, 3 og 4 til at efterkomme den første henstilling om konkurrenceevne i henstillingen om euroområdet, mens henstilling 4, 5 og 6 bidrager til at efterkomme den anden henstilling om modstandsdygtighed, og henstilling 1 bidrager til at efterkomme den tredje henstilling om makroøkonomisk og finansiel stabilitet i 2025-henstillingen,

HENSTILLER, at Irland i 2025 og 2026 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. øge de samlede forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke det overordnede forsvarsberedskab, samtidig med at gældsholdbarheden sikres, i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 6. marts 2025; sikre, at nettoudgifterne følger den kurs, der blev anbefalet af Rådet den 21. januar 2025; mindske de risici, der er forbundet med den høje grad af koncentration i Irlands skatteindtægter, herunder ved at udvide skattegrundlaget og revidere omfanget og virkningen af skatteudgifterne; sætte ind over for den forventede stigning i aldersrelaterede udgifter ved at gøre sundhedssystemet mere omkostningseffektivt

2. i lyset af de gældende frister for en rettidig gennemførelse af reformer og investeringer inden for rammerne af forordning (EU) 2021/241 sikre en effektiv gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet; fremskynde gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken (EFRU, FRO, ESF+), idet der bygges på de muligheder, som midtvejsgennemgangen giver, hvor det er relevant; udnytte EU-instrumenterne bedst muligt, herunder mulighederne under InvestEU og platformen for strategiske teknologier for Europa, med henblik på at øge konkurrenceevnen

3. forbedre erhvervsklimaet ved at øge de offentlige investeringer i forskning og udvikling og støtte stigningen i virksomhedernes investeringer i forskning og udvikling – herunder gennem mere direkte finansieringsinstrumenter – for at forbedre produktiviteten i indenlandske virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder

4. mindske den samlede afhængighed af fossile brændstoffer og fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, herunder ved at strømline planlægnings- og tilladelsesrammerne; øge indsatsen for at forbedre elnettets fleksibilitet og modernisere og udvide kapaciteten for at reducere indskrænkninger; udvikle og gennemføre en strategi til fremme af efterspørgselsreaktion; gennemføre yderligere foranstaltninger, der fremmer energieffektiviteten i private og offentlige bygninger, for at reducere energiregningerne og omkostningerne til energisystemet; sikre, at tilslutningen af store energiforbrugere til elnettet knyttes til yderligere vedvarende kapacitet og systemfleksibilitet; støtte investeringer i og styrke bæredygtig transport, herunder offentlig transport, under hensyntagen til regionale forskelle; fremskynde opførelsen af offentlige ladestandere til nulemissionskøretøjer

5. øge investeringerne i vandinfrastruktur for at forbedre vandkvaliteten og reducere lækager; fremskynde investeringer med henblik på at sætte skub i den cirkulære økonomi; videreudvikle både infrastrukturen til affaldsbehandling i de højere trin i affaldshierarkiet og de økonomiske instrumenter med henblik på forebyggelse af affald og øge mængden af genbrugt, genfremstillet og genanvendt indhold
6. yderligere øge udbuddet af sociale og økonomisk overkommelige boliger; håndtere kapacitetsbegrænsninger i boligbyggeriet ved at forbedre den understøttende infrastruktur, arealforvaltning og -planlægning, finansieringsvilkår, arbejdskraftudbud og produktivitet; styrke arbejdsmarkedet og den sociale inklusion af dårligt stillede grupper, navnlig personer med handicap og enlige forældre, ved at indføre mere målrettet opsøgende arbejde og opkvalificering.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. juli 2025.

På Rådets vegne

S. LOSE

Formand